

mitky. O vše to tu nejde. Jde tu jen o právní otázku, jaký má význam zmeškání lhůty v § 575, odst. 3. c. ř. s. stanovené k podání vyklizovacího návrhu pro nájemní smlouvu soudní výpovědí přerušenou, a tu to bylo vyřešiti ve shodě s rozhodnutím číslo 7829, na něž bylo nahoře ukázáno.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 13. března 1930, č. j. Rv I 194/30. —r.

Autorské právo (zákon ze dne 24. listopadu 1926, čís. 218 Sb. z. a n.). Pojem »zpracování« (§ 7 zákona) předpokládá, že předlohou bylo cizí dílo; zpracování musí se osvědčiti jako výsledek tvůrčí činnosti zpracovatele; není jím pouhá reprodukce díla nebo jeho částí v zastřené formě zkratk, přídavků, přestilisace a pod. Předmětem ochrany podle práva autorského není látka, myšlenka literárního díla nebo jeho částí o sobě, nýbrž tvůrčí a proto chráněná činnost zpracovatele jeví se v tom, jak byla tato látka ve své vnější i vnitřní formě zpracována. Část díla je chráněna jen, vykazuje-li sama o sobě povahu autorovy samostatné tvůrčí činnosti. Původským zákonem není chráněna myšlenka, fabule (na př. děje z pravěku světa vůbec), ani vědecky ustálené popisy pravěkých tvorů a zvířat, nýbrž jen: individuální vytvoření originálního díla z těchto dějů a popisů. Zánik žalobního práva (§ 112 odst. 2. tr. ř., § 530 tr. z. a § 50 zák. o původském právu).

Zmateční stížnosti obžalovaného, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti čís. 3, 4, 5, 8, 9 a 10 § 281 tr. ř. nelze upříti oprávnění.

Stížnosti sluší přisvědčiti v těchto směrech:

Napadený rozsudek se spokojuje po stránce objektivní s tím, že odůvodňuje svůj výrok poukazem k »znaleckému posudku«, znějícímu jednomyslně v ten smysl, že »sice celkový plán díla obžalovaného jeví jistou obratnost spisovatelskou a didaktickou, že však způsob, jakým obžalovaný díla soukromého žalobce použil a zneužil, nesrovnává se ani s literární ctí ani s autorským právem a dlužno jej označiti za literárně nepřipustný«.

K tomu cituje ještě rozsudek z posudku znaleckého, že »posudek uvažuje nejen výslovně shodu jednotlivostí o sobě, nýbrž i jejich zasazení do celku«.

Na tomto podkladě buduje pak soud svůj závěr, že tento posudek je nejen zcela jasný, nýbrž i úplný, a že proto soudu

stačí, poněvadž potvrzuje po stránce literární i odborné přesvědčení, které si učinil soud sám podle vlastního zjištění.

Víc rozsudek nezjišťuje, i posudek znaleckého sboru, na nějž se odvolává soud, víc neobsahuje a nelze zmateční stížnosti upříti oprávnění, pokud s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř. vytýká, že v tom, co uvedeno jako obsah rozsudkových důvodů, vůbec nelze spatřovati předpisům § 270 čís. 5 a § 281 čís. 5 tr. ř. odpovídající odůvodnění.

Zmateční stížnost postrádá právem v rozsudku přesné odůvodnění o tom, které části knihy obžalovaného jsou doslovným opsáním a které části jsou pouze »nepatrným přestylisováním« obsahu knihy soukromého žalobce a proč jsou toliko takovým nepatrným přestylisováním.

Vše to muselo býti v rozsudku zjištěno a odůvodněno způsobem hovícím zákonu, aby mohlo býti zrušovacím soudem zkoumáno, zda nalézací soud dospěl k svému odsuzujícímu výroku způsobem formálně bezvadným a právně správným. V dosavadní úpravě však rozsudek vůbec nedopouští přezkoumání ve vyšší stolici, když z něho nevysvítá, která místa pokládá soud za doslovně opsaná — snad toliko určité slovní obraty neb popisy zvířat atd. — a z čeho usuzuje na »nepatrné přestylisování« a kterých míst se to právě týká, neboť i tu mohou se podobati třeba jen zcela ojedinělé věty po stránce stylistické aneb celá skupina vět buď po stránce stylistické aneb v příčině popisů zvířat, líčení určitých výjevů a pod.

Tohoto úkolu se nezhostil soud ani poukazem k posudku znaleckému, neboť posudek neobsahuje než k o n e č n ý z á v ě r, že obžalovaný zasáhl do autorského práva žalobcova, při čemž se ovšem uvádí, že dospěl znalecký sbor k tomuto závěru po zkoumání jednotlivostí a celku, aniž však doložil svůj závěr alespoň jediným určitým místem pozastaveného díla.

Vše to vyžadovalo však nejpečlivějšího rozboru a zjištění, neboť nelze si nepovšimnouti toho, že ovšem i část díla, ba i nepatrná jeho část, jako několik vět aneb i toliko jediná věta mohou býti předmětem ochrany podle autorského práva, avšak nikoli bezpodmínečně a za všech okolností, tou měrou na příklad, že by ten který stylistický obrat byl již zásahem do autorského práva, pokud se objevuje i v jiném díle; jestli část díla chráněna pouze tehdy, když sama o sobě vykazuje povahu autorovy samostatné tvůrčí činnosti, a stejně nelze pominouti, že není chráněna autorským právem myšlenka, fabule — jako na příklad děje z pravěku světa vůbec — ani vědecky ustálené

popisy pravěkých tvorů a zvířat — nýbrž toliko individuální vytvoření originálního díla z těchto dějů, popisů atd.

Přesné zjištění, v jakém rozsahu a jakým způsobem vlastně obžalovaný zasahoval do původského práva žalobce, bylo tím důležitější, když bez něho není myslitelné ani správné a spolehlivé řešení stránky subjektivní.

Obhajoba obžalovaného nese se totiž k tomu, že ovšem četl knihu žalobce rok neb dva roky před tím, než napsal své dílo, že kromě toho však studoval i jinak celou příslušnou literaturu a že celou tuto prostudovanou a promyšlenou látku zpracoval pak nezávisle a samostatně v pozastavené knize. Knihu žalobce však prý neměl při psaní svého díla před sebou a nevěděl prý při psaní svého díla, že by snad zasahoval tím, co píše, do cizího díla.

Pokud pak vůbec výrazy neb výjevy se podobají dílu žalobce, vysvětluje to obžalovaný tím, že obě díla jednají o témže předmětu, totiž o vývoji života na zemi, že on i soukromý žalobce použili pro svou práci stejných vědeckých podkladů a pramenů; že mu mohlo i z četby žalobce knihy leccos utkvěti v paměti, a že tedy případné shody v obou dílech sluší vysvětliti *n á h o d o u*, přivedenou jednak použitím téže vědecké literatury, jednak i tím, že snad podvědomě bylo něco použito z knihy H-ovy. Okolnost, že píše o těchže zvířatech, jako soukromý žalobce, a že popisy týchž tvorů i některých výjevů, o nichž se píše v obou knihách, jsou si podobné, vysvětluje jako nutný, ba samozřejmý důsledek, že ve vědeckých spisech, týkajících se pravěkého člověka, jsou právě tatáž předhistorická zvířata atd. popsána shodně.

S touto obhajobou musel se soud vypořádati a musel za tím účelem uvésti jednotlivá místa, která jsou doslovně opsána, jakož i místa, která jsou opsána téměř doslovně aneb pouze s nepatrnými a »zřejmě úmyslnými«
obměnami.

Nelze tu přece zcela pominouti stanovisko obhajoby, že případné podobnosti objevují se toliko asi v 81 řádkách soukromými žalobci vybraných — tedy v poměrně mizivé části objemné knihy obžalovaného, jsou jen nahodilým zjevem a důsledkem toho, že jde o dvě díla, zpracovavší týž předmět a čerpavší z téže literatury a bylo povinností soudu, by náležitě odůvodnil a *k o n k r é t n í m i s k u t e č n o s t m i* doložil, zda a proč sdílí stanovisko žaloby a jak se přenesl přes obhajobu obžalovaného.

Rozsudek ovšem uvádí, že by alespoň bylo lze obžalovanému přičítati eventuální zlý úmysl (*dolus eventualis*), poněvadž

ukazoval svou knihu před vytištěním Dru Josefu S-ovi, z čehož soud vyvozuje, že obžalovanému, »podle jeho vlastního doznání, vzešla alespoň pochybnost o samostatnosti jeho díla«.

Leč že by byl obžalovaný dal čísti svou knihu Dru S-ovi za tím účelem, aby ji přezkoumal v příčině její původnosti, o b ž a l o v a n ý ve své obhajobě ani nenaznačil, nevyjádřiv se vůbec o příčině, proč dal čísti knížku Dru S-ovi. Přičítá-li mu rozsudek přes to takový záměr, opírá se o dohad spisy nekrytý.

Obhajoba obžalovaného, že se Dr. S. ani nezmínil o tom, že by byl převzal něco odjinud, směřuje zcela zřejmě proti jeho kritice, již se dovolává strana žalující a o níž se též obžalovaný výslovně zmiňuje. Zda pak byl průvodní návrh obhájcův správně protokolován čili nic, lze ponechat stranou, neboť je rozhodné, že soud vychází z předpokladu, pro nějž není v obhajobě o b ž a l o v a n é h o opory a neobstojí proto důvody rozsudku ani v příčině eventuálního zlého úmyslu. Jiných důvodů pak rozsudek po stránce subjektivní vůbec neobsahuje a je tedy v tomto směru zmatečný podle č. 5 § 281 tr. ř.

Zmateční stížnost klade ovšem kromě toho zvláštní důraz na okolnost, že prý soukromý žalobce použil jiné literatury při sepsání svého díla tou měrou, že je nelze pokládati za původní dílo literární, chráněné ve smyslu autorského zákona. Otázku, zda a do jaké míry původský zákon chrání autora, čerpavšího z cizího díla, netřeba tu řešiti po stránce objektivní, vždyť jest nade vší pochybnost jasný význam takového zjevu pro posouzení subjektivního zavinění stěžovatelova. Pokud by totiž bylo jisto, že stěžovatel opsal určitou stať z jiného díla než z díla soukromého žalobce, a že i soukromý žalobce čerpal z téhož díla třetího autora, nemohla by takto nahodile vzniklá objektivní podobnost neb totožnost části díla stěžovatelova s dílem soukromého žalobce přiřítána býti stěžovateli po stránce subjektivní. Ovšem takovouto nahodilou podobnost obou tu v počet přicházejících děl uplatnil stěžovatel v příčině statí o b ž a l o b o u p o z a s t a v e n ý ch toliko co do místa týkajícího se otisků Chirotheria, připomínající lidskou ruku. Touto statí bude se ovšem soudu nalézacímu zabývati, ale jinak není příčiny k dalšímu uvažování nebo pátrání, dokud obžalovaný sám nebude s to, aby uvedl konkrétní další případy ve směru právě přesně vytčeném.

Do jisté míry zaráží pak další námitka stížnosti, nesoucí se k tomu, že soud řešil formálně a hmotně nesprávně otázku, zda jde o dovolené zpracování knihy H-ovy, neboť obžalovaný přece hájí důsledně stanovisko, že ovšem před jedním nebo před

dvěma roky četl H-ovu knihu, že ji však vůbec nepoužil a že nanejvýše nahodile, podvědomě bylo z tohoto díla převzato několik málo řádků.

Leč zpracování pojmově předpokládá, že předlohou bylo cizí dílo, a bude tu tedy zpravidla přece potřebí jakési větší a podrobnější znalosti této předlohy, než jakou připouští obžalovaný v příčině knihy H-ovy.

Pokud se pak týče pojmu zpracování, sluší klásti důraz na zákonný požadavek, že se zpracování musí osvědčiti jako výsledek tvůrčí činnosti zpracovatelovy. I tu je si uvědomiti — jak již bylo naznačeno — že předmětem ochrany podle autorského práva není látka, myšlenka literárního díla nebo jeho části sama o sobě, nýbrž tvůrčí a proto chráněná činnost zpracovatele jeví se v tom, jak tato látka ve své vnější a vnitřní formě byla zpracována. Činnost tato musí býti svérázná, osobitá, nezávislá na cizím díle, třeba že bylo předlohou; cizí dílo nesmí býti zpracovateli vodítkem, nýbrž toliko podkladem pro zcela novou jeho činnost. Těchto zásad jest se přesně a přísně držeti, aby nebyla pouhá reprodukce díla neb jeho částí v zastřené formě zkratk, přídavků, přestylisace a jiných podobných změn zaměněna se zpracováním podle § 7 uv. zák.

Zda jde o dílo toho neb onoho rázu v konkrétním případě, napadený rozsudek neřešil způsobem hovícím zákonu. Odepírá ovšem stěžovatelovu dílu osobitý ráz nového díla původního, leč neuvádí důvodů, z nichž dospěl k tomuto závěru, a to ani potud, pokud zcela povšechně poukazuje na znalecký posudek, poněvadž tento posudek k této otázce určitého stanoviska vůbec nezaujal, tím méně je odůvodnil.

I bylo proto zmateční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek v celém rozsahu zrušiti jako zmatečný a za předpokladů § 5 novely k trestnímu řádu již v zasedání neveřejném vrátiti věc soudu první stolice, by ji znova projednal a rozhodl, aniž bylo třeba zmíniti se o důvodu zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř., v kterémžto směru nelze rozhodnutí nalézacího soudu v novém řízení předbíhati. Výslovného zrušení bylo třeba tím spíše, poněvadž se zmateční stížností, byť i ne číselně, přece věcně byla učiněna hmotněprávní výtká zániku práva žalobního v příčině statí »zápasu o ženu« v kapitole XIII. — mylně XII., jak již v úvodu tohoto rozhodnutí bylo výtčeno. V tomto směru sluší zdůrazniti toto: Soukromí žalobci, byvše podle § 112 tr. ř. dne 13. července 1928 vyzváni, aby podali do čtrnácti dnů spis obžalovací, omezili obžalobu pouze na přesný počet míst, určitě označených podle počátečních a konečných slov.

Teprve v dodatečném podání ze dne 3. března 1929 byla jimi pak obžaloba rozšířena na »zápas o ženu« vyličený v kapitole XIII — mylně XII — a což nutno zdůrazniti v základě § 290 tr. ř. z moci úřední, třebaže to zmateční stížností uplatňováno nebylo, i na téměř celý obsah kapitol IX, X, XIV a XVI a byl též obžalovaný ve smyslu takto rozšířené obžaloby uznán vinným.

Leč tu pochybil nalézací soud, neuvědomiv si význam velícího předpisu druhého odstavce § 112 tr. ř., že se nedodržení čtrnáctidenní lhůty pokládá za ustoupení od obžaloby. V základě tohoto předpisu nastal zánik práva žalobního co do všech míst pozastavené knihy, pokud byly předmětem přípravného vyšetřování, avšak nebyly pojaty do původní obžaloby podané v čtrnáctidenní lhůtě druhého odstavce § 112 tr. ř.

Rozhodný pro rozsah přípravného vyšetřování tu bude obsah trestního oznámení, na jehož podkladě bude nalézacímu soudu zkoumati, v příčině kterých míst pozastavené knihy nastal zánik práva žalobního podle právních zásad právě vyložených.

Pokud by se při tomto zkoumání objevila některá místa, která do rozšířené obžaloby byla pojata, která však nebyla pozastavena v trestním oznámení a nebyla proto též předmětem přípravného vyšetřování, bude soudu nalézacímu uvažovati o případném zániku práva žalobního s hlediska § 530 tr. z. a § 50 zákona o původském právu, pokud co do těchto míst byla obžaloba podána až po dvouměsíční lhůtě zákonem stanovené.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 15. dubna 1930, Zm II 413/29. Dr. B.

H O V O R N A.

Je možný dvojitý výklad § 265 tr. ř.?

R. 1922 byl odsouzen pachatel pro několik trestných činů k nejvýše možnému trestu těžkého žaláře 5 let. Při přelíčení r. 1929 pro trestné činy spáchané po uvedeném rozsudku přiznal se k deliktům spáchaným před r. 1922, které dříve projednány nebyly. Senát vycházející z ustanovení § 265 prohlásil všechny uvedené delikty — i ony, které byly předmětem rozhodování v prvním rozsudku — za konkurující. Poněvadž za delikt nejtěžší byl nejvyšší trest pětiletého žaláře, senát pachatele uznal vinným, ale neuložil mu žádného trestu, odvolává se na § 265